

Government of the
United States

I act-
I change!

DJELUJEM –
MIJENJAM!

Government of the
United States

I act-
I change!

METODOLOGIJA

Realizacija:	Prikupljanje podataka obavljeno od 10. do 17. decembra 2022. godine
Uzorački okvir:	Popis stanovništva, procjene stanovništva i birački spisak
Veličina uzorka:	833
Tip uzorka:	Troetapni, stratifikovani, slučajni uzorak
	Prva etapa: popisni krugovi i biračka mjesta
	Druga etapa: domaćinstvo metodom slučajnog koraka
	Treća etapa: član domaćinstva metodom rođendana
Metoda prikupljanja podataka:	CAPI (licem u lice, uz korišćenje tablet računara)

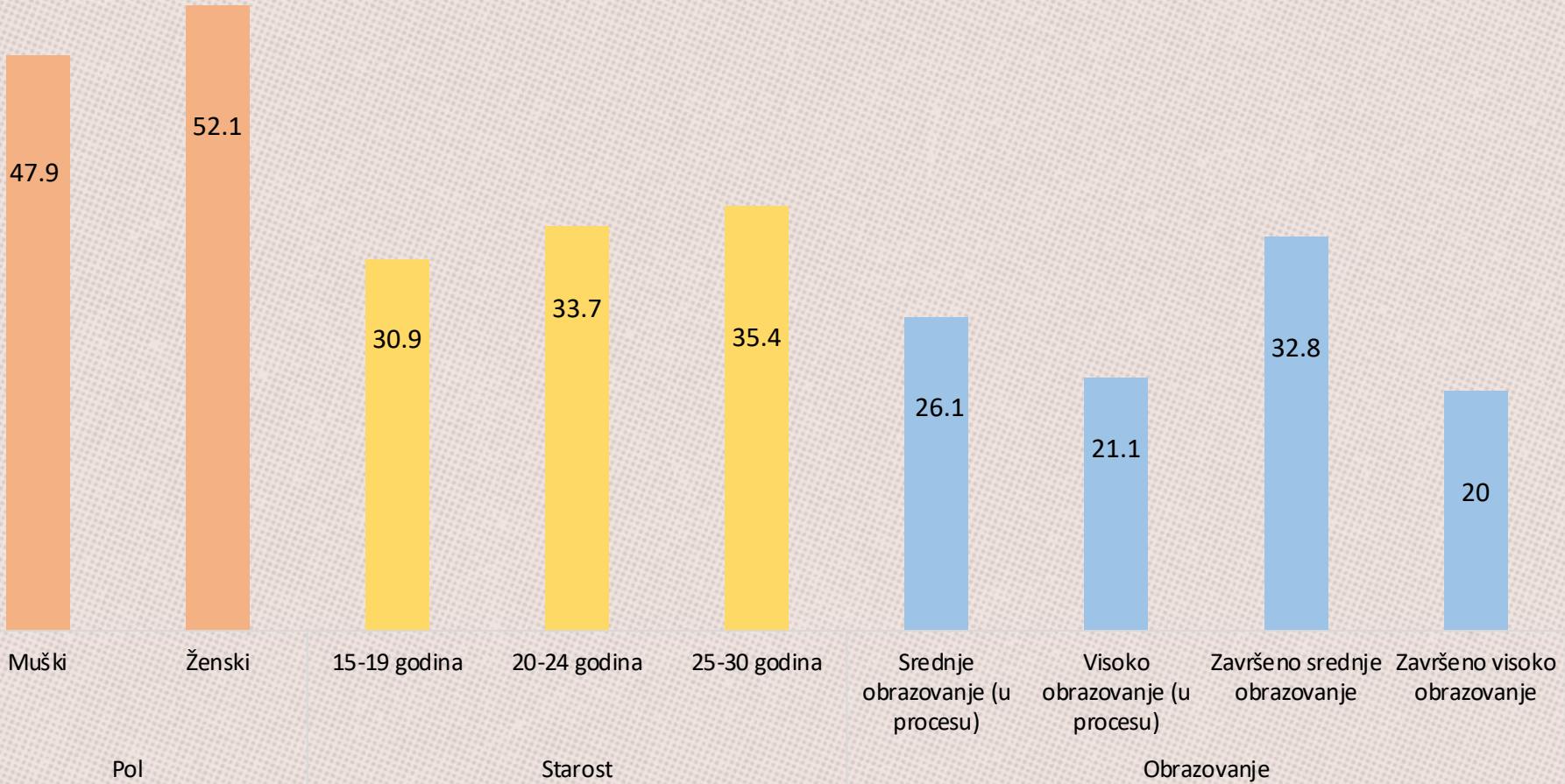

Government of the
United States

STRUKTURA UZORKA

I act-
I change!

Slobodno vrijeme i životni stil

I act-
I change!

Mladi u Crnoj Gori svoje slobodno vrijeme najčešće ispunjavaju tako što koriste društvene mreže, slušaju muziku, sa porodicom su ili izlaze sa prijateljima.

S druge strane, najmanje vremena posvećuju volontiranju u različitim inicijativama, organizacijama i u aktivnostima u okviru omladinskih krugova.

Na skali od 1 do 5 (1 nikad, 5 veoma često) označite koliko često se u prosjeku bavite sljedećim aktivnostima?

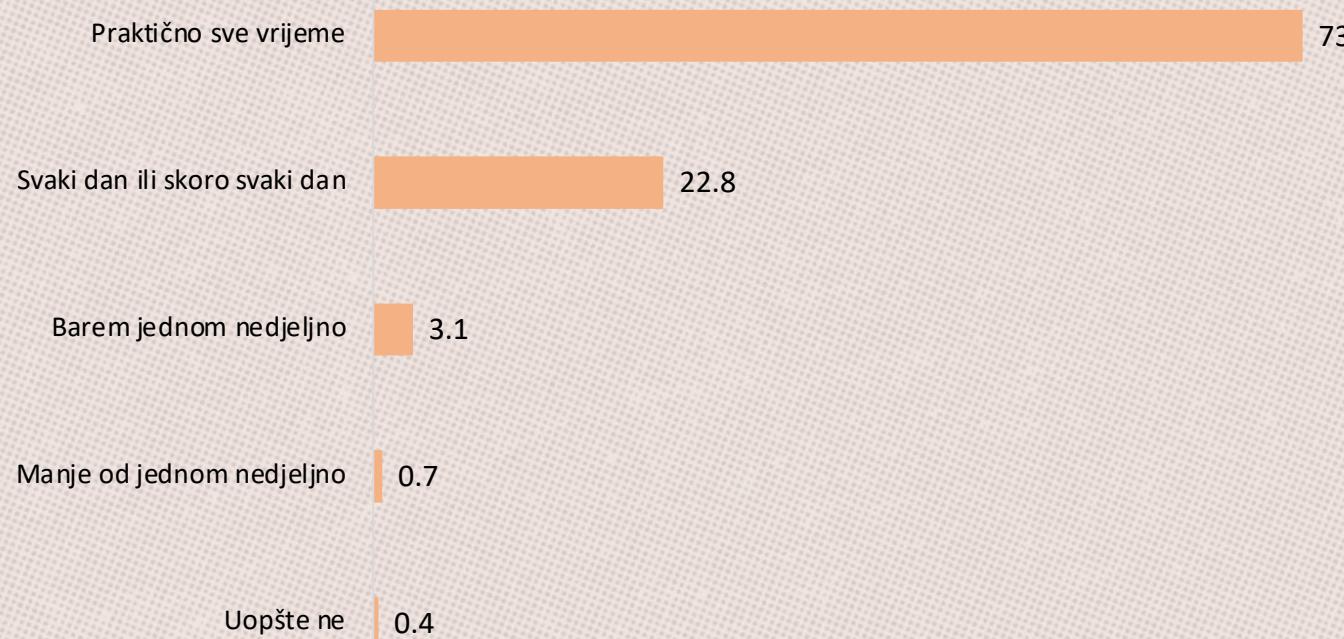
Slobodno vrijeme i životni stil

I act-
I change!

Mladi u Crnoj Gori imaju širok pristup internetu, i značajna većina njih (73%) ga praktično sve vrijeme koristi, dok dodatnih 23% pristupa svaki dan ili skoro svaki dan, a zanemarljiv je broj onih koji to rade barem jednom nedjeljno (3.1%), manje od jednom nedjeljno (0.7%) ili nikad (0.4%). Mladi u prosjeku provode skoro 5 sati dnevno na internetu, pri čemu je to minimalno oko 1 sat, a maksimalno vrijeme koje navode ispitanici/e je 15 sati dnevno.

Imate li redovan pristup internetu?

Government of the
United States

Slobodno vrijeme i životni stil

I act-
I change!

Mladi najčešće koriste internet za komuniciranje sa prijateljima i rođinom preko društvenih mreža i aplikacija (viber, whatsapp, itd) i za pristup društvenim mrežama (Facebook, Instagram, Twitter, TikTok, itd).

Internet se kod onih mlađih od 30 godina **najmanje** koristi za online kontrolu bankovnog računa, čitanje knjiga ili za online kupovinu / plaćanje računa / rezervacije.

Slobodno vrijeme i životni stil

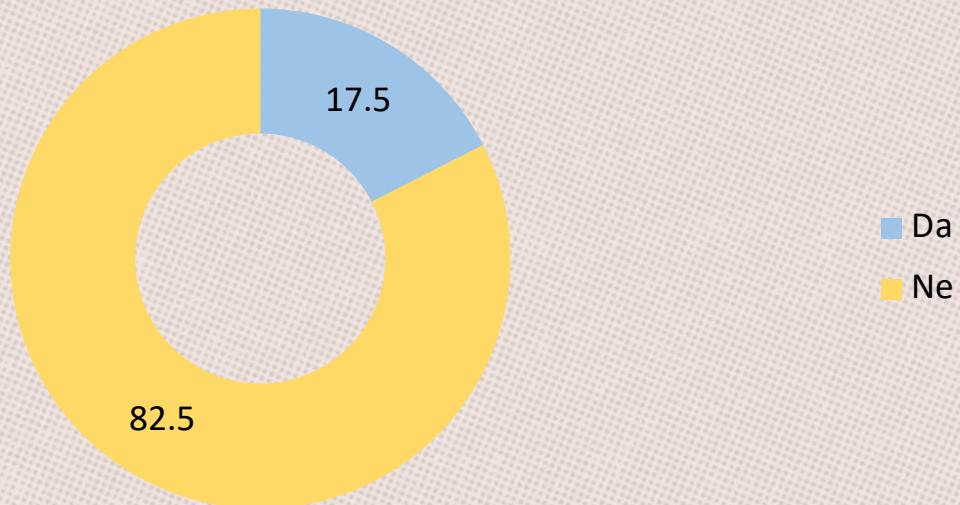
I act-
I change!

Velika većina mladih u Crnoj Gori u proteklih godinu dana nije učestvovala u nekom vidu dobrovoljnog, odnosno volonterskog rada.

Tek 17.5% mladih je, u navedenom periodu, posvetilo vrijeme ovoj vrsti aktivizma.

Da li ste učestvovali u nekom vidu dobrovoljnog / volonterskog rada u proteklih 12 mjeseci?

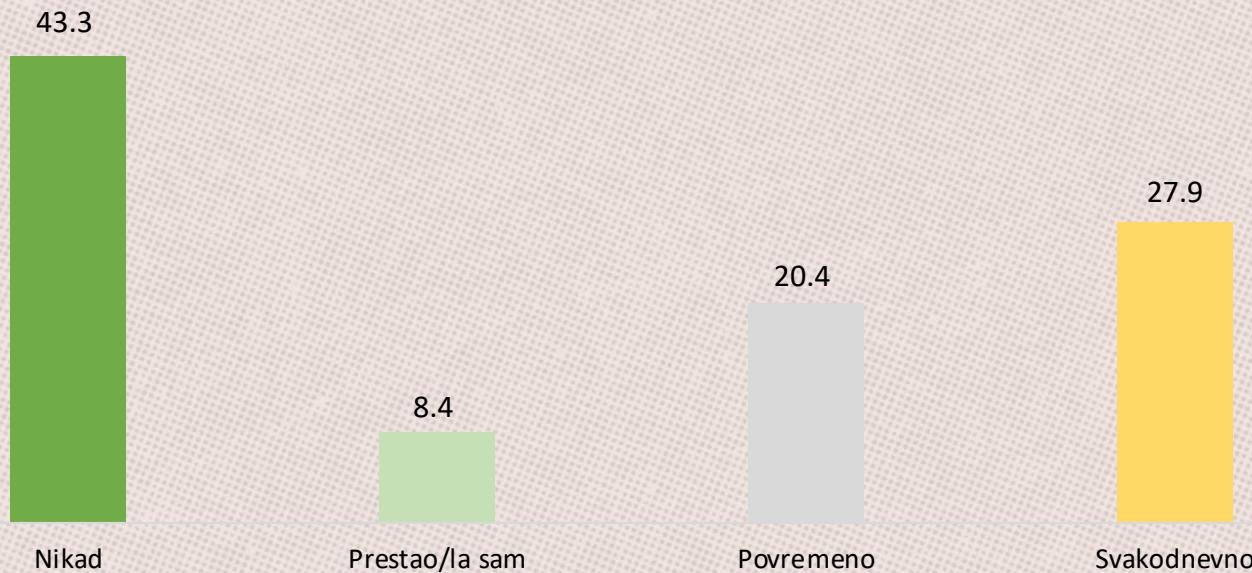
Slobodno vrijeme i životni stil

I act-
I change!

Najveći broj mladih, njih nešto preko 43%, izjavilo je da nikada nijesu konzumirali duvanske proizvode. Ipak, kumulativno 48.3% mladih u Crnoj Gori puši cigare svakodnevno ili povremeno. Malo preko 8% navodi da su u prošlosti pušili cigare, ali da su u međuvremenu prestali.

Koliko često pušite cigare?

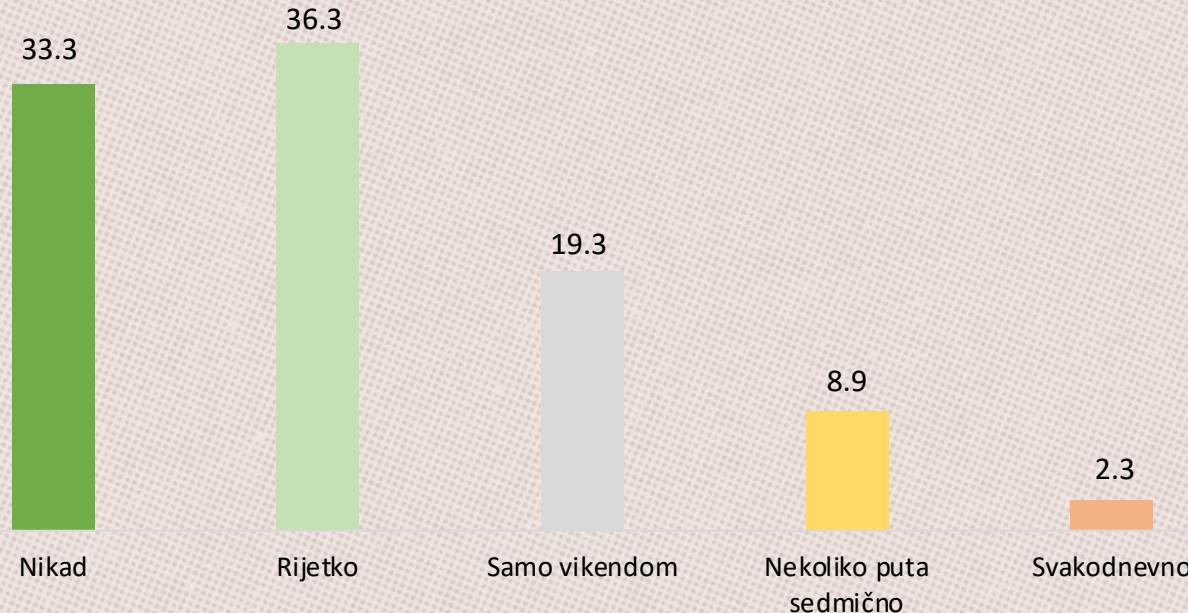
Slobodno vrijeme i životni stil

I act-
I change!

Konzumiranje alkohola kod mladih je izraženije u poređenju sa konzumacijom duvanskih proizvoda, pa tek svaka treća mlada osoba ne pije, dok preko dvije trećine (66.8%) konzumira alkohol, i to 36.3% rijetko, 19.3% samo vikendom, 8.9% nekoliko puta sedmično, a 2.3% svakodnevno.

Koliko često pijete alkohol?

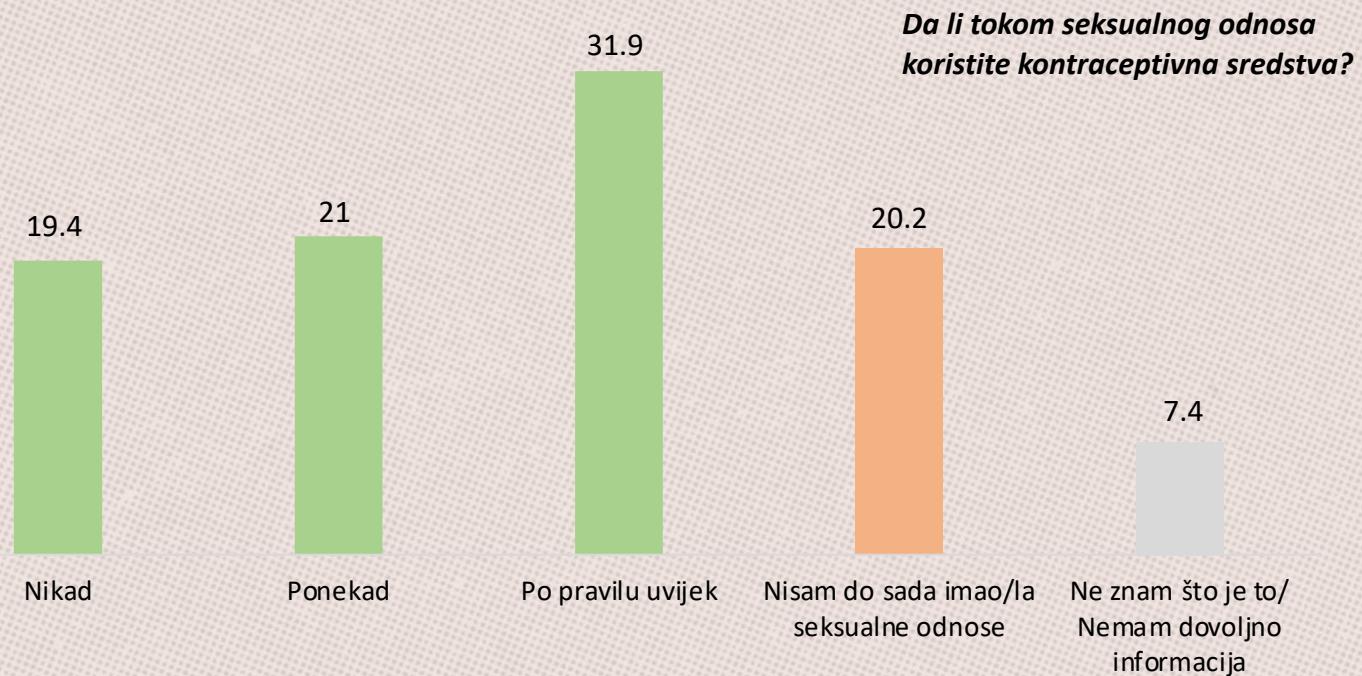
Slobodno vrijeme i životni stil

I act-
I change!

Skoro trećina mladih u Crnoj Gori tokom seksualnog odnosa uvijek koristi kontraceptivna sredstva, dok svaka peta mlada osoba to čini ponekad. Zabrinjavajuće je da skoro 20% mladih nikada ne koristi sredstva zaštite tokom seksualnog odnosa.

Istraživanje ukazuje da je petina mlađih od 30 godina u Crnoj Gori seksualno neaktivna, ali i da preko 7% ne zna šta su to kontraceptivna sredstva.

Slobodno vrijeme i životni stil

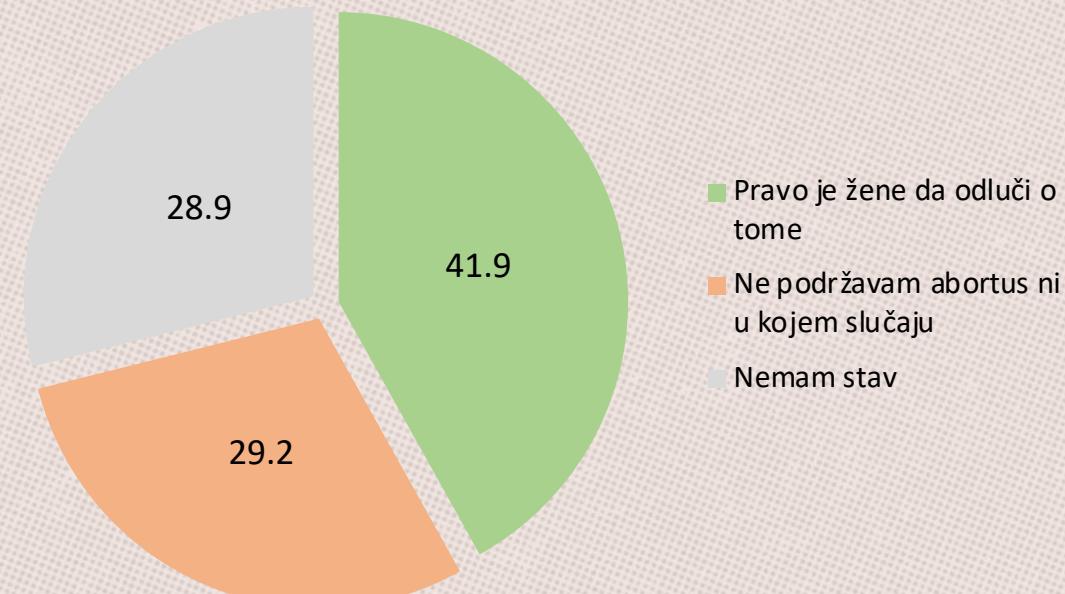
I act-
I change!

Većina mladih iz Crne Gore podržava pravo na abortus (42%), odnosno smatra da je pravo žene da odluči o tome.

Nasuprot njima 29.2% mladih ne podržava abortus ni u kojem slučaju, a približan je i broj (28.9%) onih koji nemaju stav o ovoj temi.

Kakav je vaš stav o abortusu?

I act-
I change!

Obrazovanje i zapošljavanje

Mladi su u Crnoj Gori, generalno uzevši, **srednje zadovoljni kvalitetom obrazovanja**, a što na skali od 1 do 10, označavaju u prosjeku ocjenom - **6.42**

Međutim, percepcija svakodnevnog života mladih u školi, odnosno na univerzitetu, u Crnoj Gori je nešto drugačija. **Skoro 54% mladih smatra da je svakodnevni život u crnogorskom obrazovanju donekle težak i stresan, a dodatnih 18.5% da je veoma težak i stresan.** S druge strane, oko 24% ovaj segment života smatra podnošljivim i ne posebno stresnim, dok je tek za 4% školovanje veoma lako i oslobođeno stresa.

Kako biste opisali svakodnevni život u školi/na univerzitetu u Crnoj Gori?

Government of the
United States

Obrazovanje i zapošljavanje

I act-
I change!

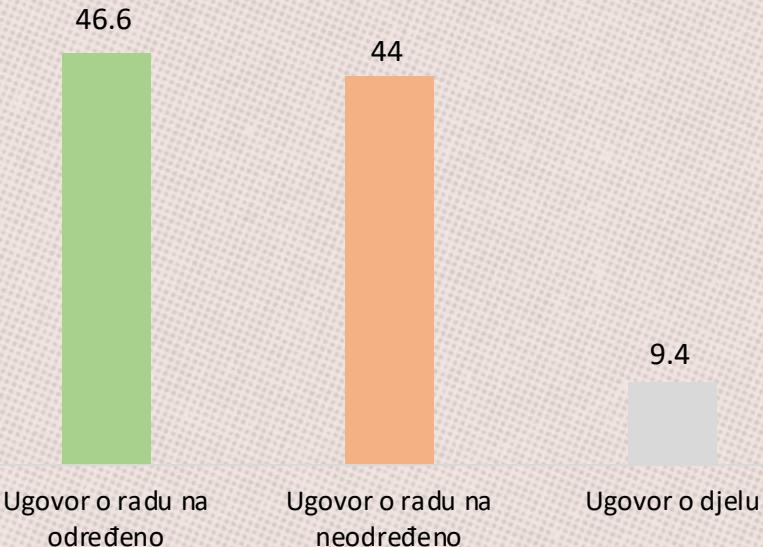

Skoro 60% mladih (između 15 i 30 godina) nije zapošljeno.

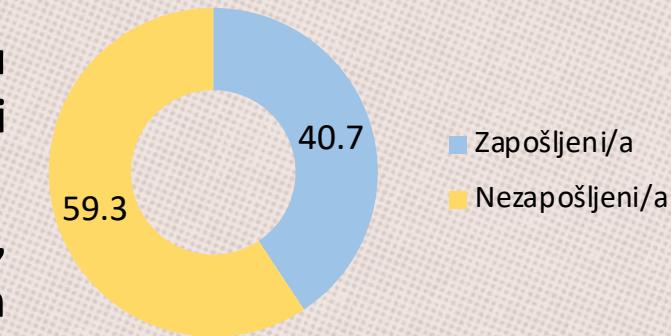
Od onih koji imaju radni angažman 46.6% ima ugovor o radu na određeno, 44% ugovor o radu na neodređeno, a 9.4% radi na osnovu ugovora o djelu.

Najveći procenat mladih radi puno radno vrijeme (82.9%), svaki deseti na pola radnog vremena, a 6.8% zapošljenih mladih osoba navodi da je prijavljeno na pola radnog vremena, a radi puno radno vrijeme.

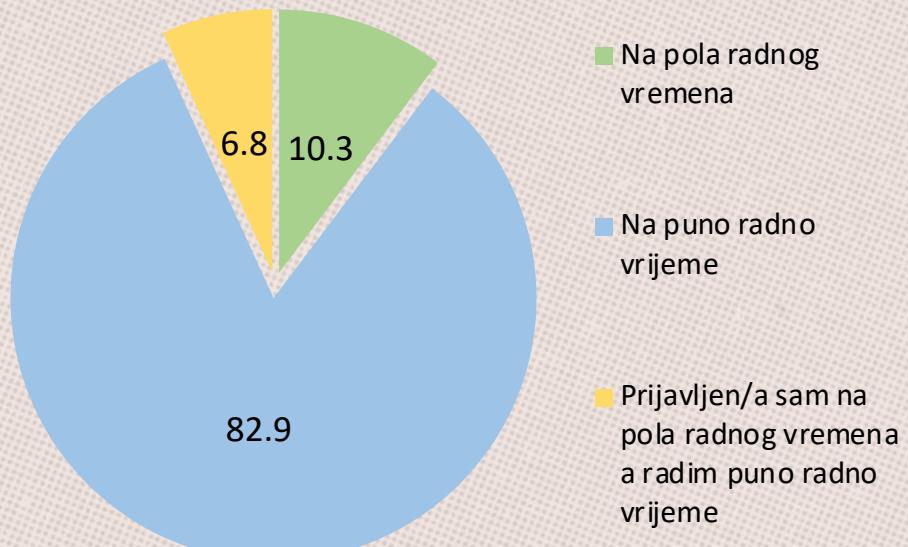
Koju vrstu ugovora imate?
(odgovaraju samo oni koji su zaposleni, odnosno 40.7%)

Kojoj od sljedećih kategorija pripadate?

Na koliko radnog vremena ste zapošljeni?
(odgovaraju samo oni koji su zaposleni, odnosno 40.7%)

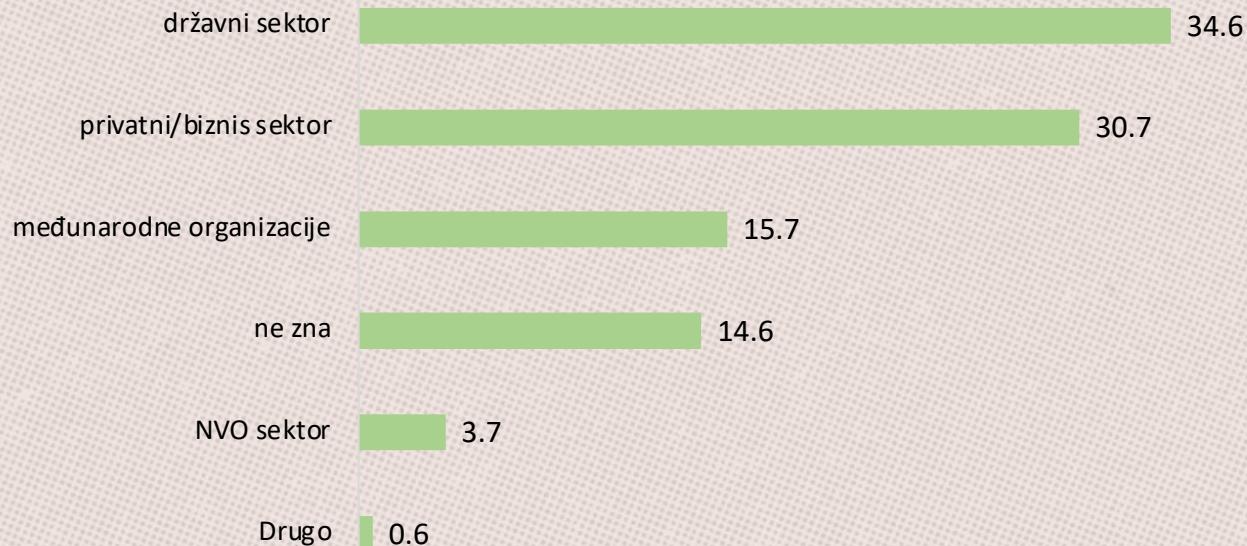
Obrazovanje i zapošljavanje

I act-
I change!

Kad je riječ o preferencijama zapošljavanja, među mladima u Crnoj Gori i dalje je najpoželjniji državni (javni) sektor, a slijede privatni/biznis sektor, zatim međunarodne organizacije, dok je najmanje popularan posao u NVO sektoru, a skoro 15% i ne može da se još pozicionira ni u jednom posebnom sektoru.

U kojem od navedenih sektora biste voljeli da radite?

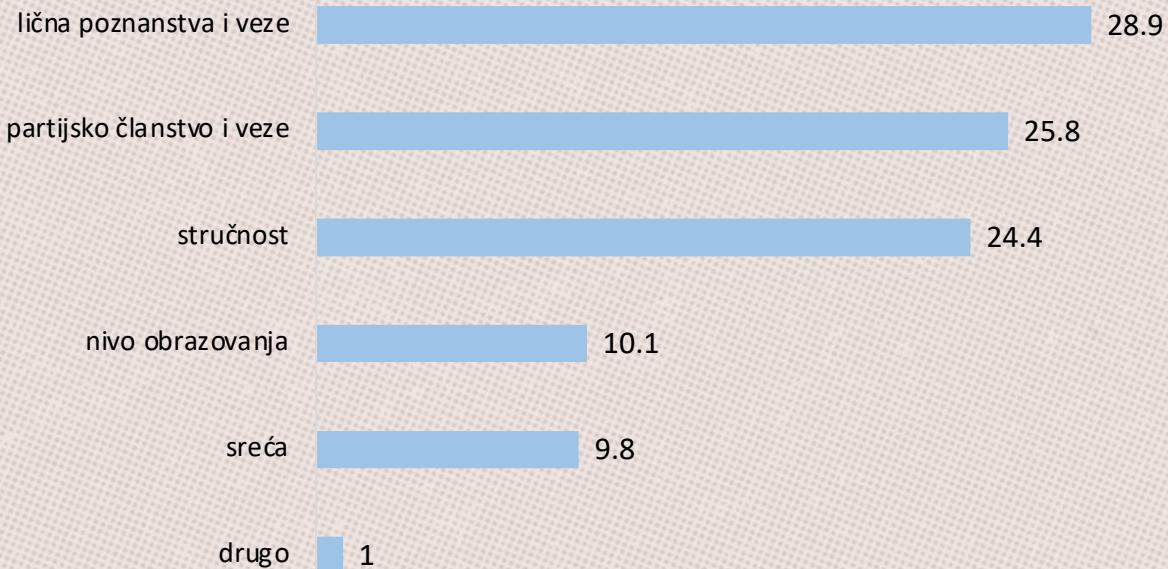
Obrazovanje i zapošljavanje

I act-
I change!

Većina mladih (55%) smatra da su lična poznanstva i veze ili partiski članstvo i veze presudni u nalaženju posla, dok oko trećine vjeruje da su to stručnost i nivo obrazovanja, a nešto manje od 10% navodi i sreću kao značajan faktor u procesu zapošljavanja.

Koji od navedenih faktora smatrate najvažnijim za nalaženje posla u Crnoj Gori?

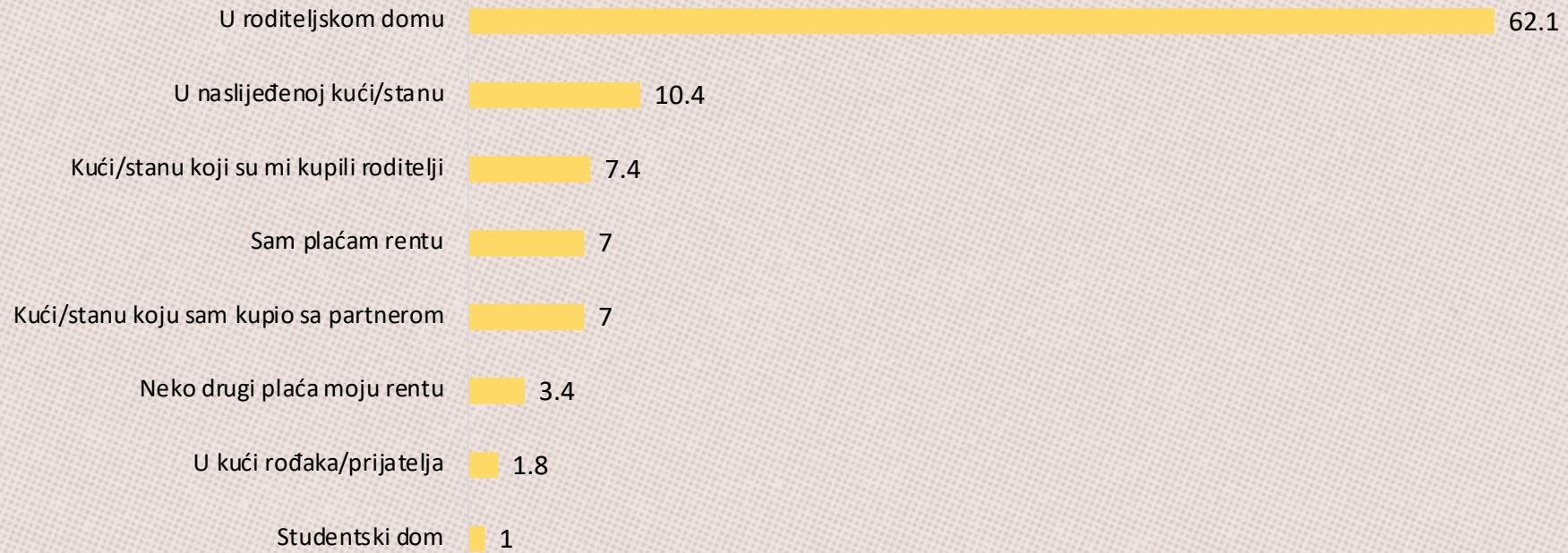
Porodični život

I act-
I change!

Oko 62% mladih u Crnoj Gori i dalje živi u roditeljskom domu, a tek 14% mlađih od 30 godina plaćaju rentu ili su uspjeli sami, odnosno sa partnerom, da kupe nekretninu. Ostali mlađi žive u naslijedenim kućama, u nekretninama koji su im kupili roditelji ili im najam plaća treće lice.

Gdje živite?

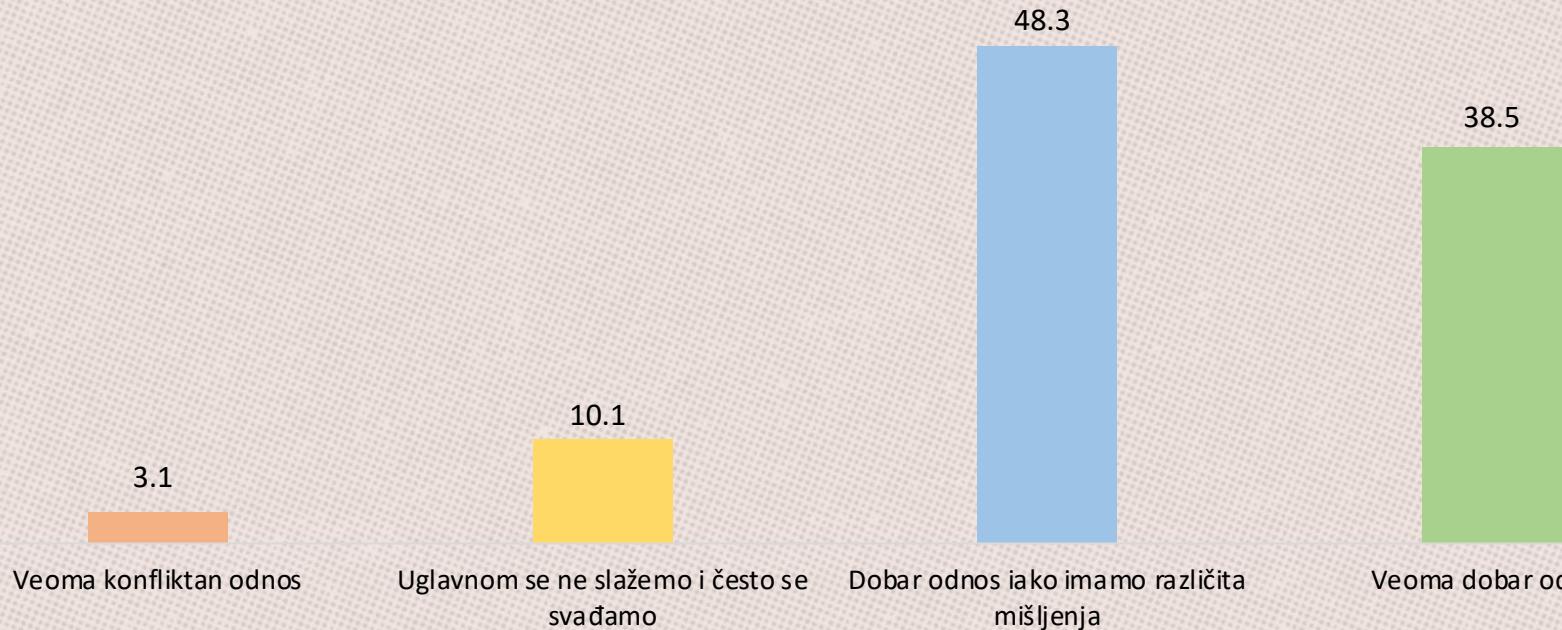
Porodični život

I act-
I change!

Značajna većina mladih ima dobar ili veoma dobar odnos sa roditeljima, iako imaju različite stavove od njih. Svaka deseta mlada osoba navodi da se ne slaže i često svada sa roditeljima, a oko 3% mladih je u konfliktnom odnosu sa svojim roditeljima.

Kakav je vaš odnos sa roditeljima?

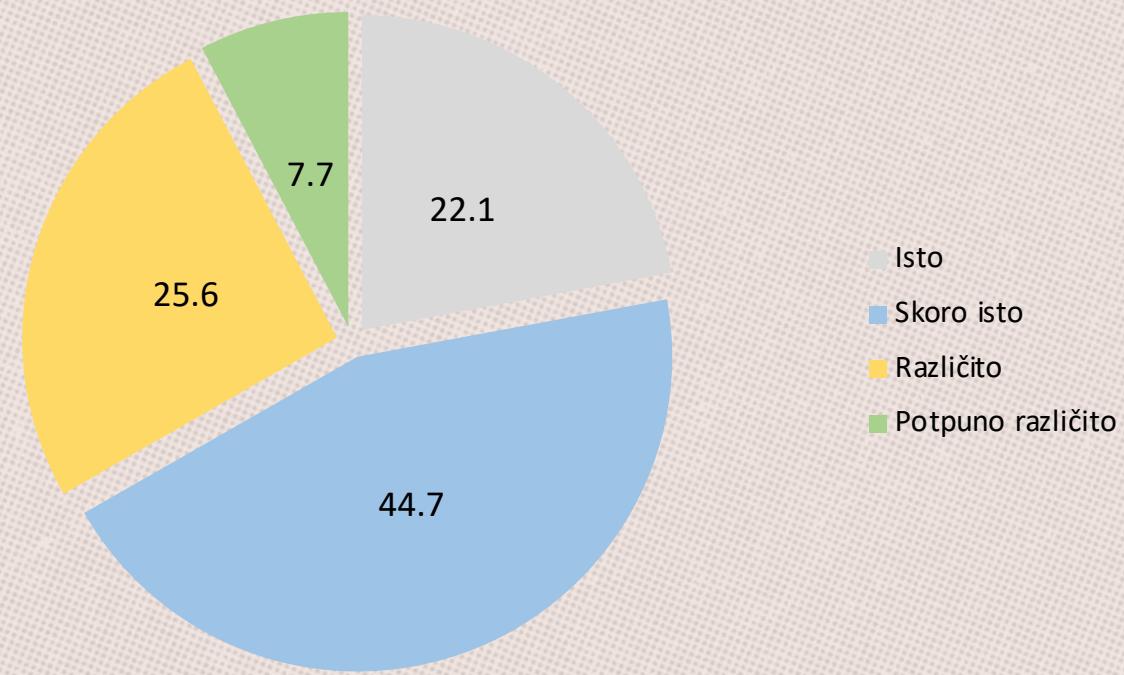
Porodični život

I act-
I change!

Dvije trećine mladih u Crnoj Gori bi odgajalo svoju djecu isto ili skoro isto kao što su to činili njihovi roditelji sa njima. Na drugoj strani, trećina mladih smatra da svoju djecu treba da podiže različito ili potpuno različito u odnosu na to kako su njihovi roditelji njih odgajali.

*Da li biste svoju djecu podizali onako kako su
Vaši roditelji podizali Vas ili biste različito?*

I act-
I change!

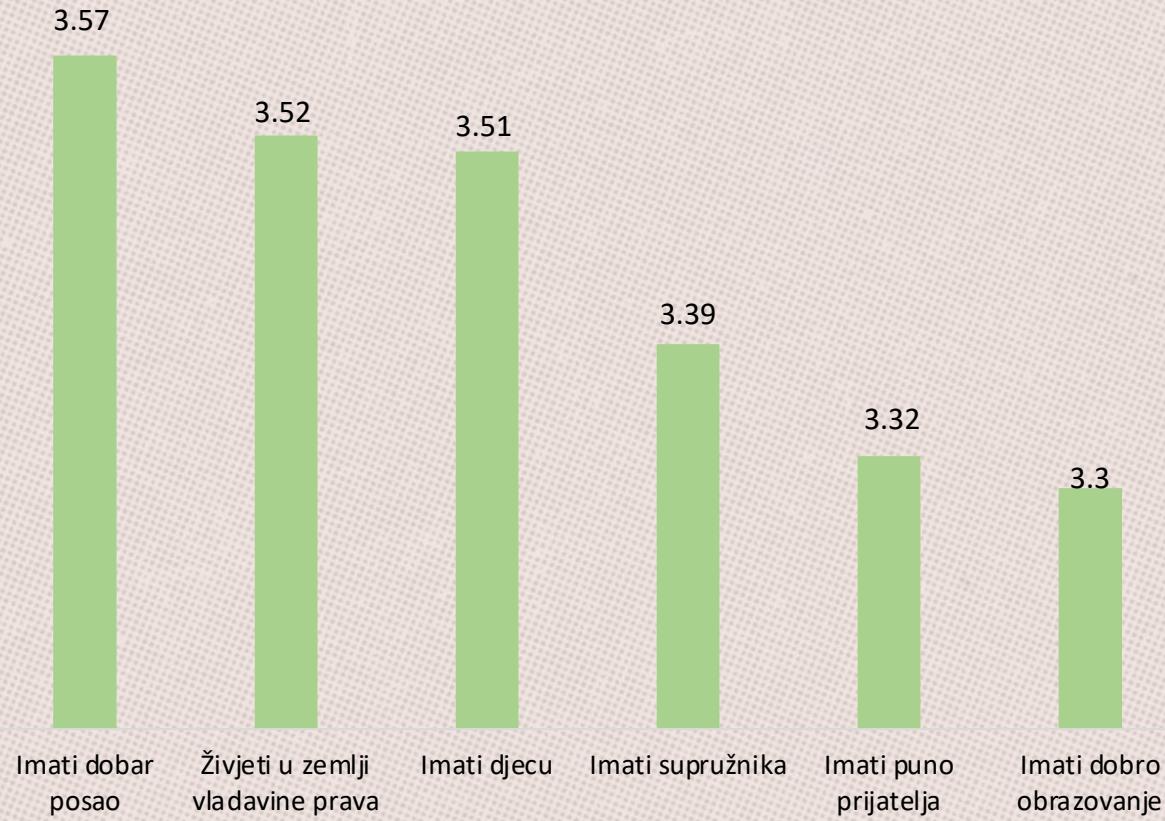

Porodični život

U nizu ponuđenih faktora koji mogu uticati na njihov život, mladi u Crnoj Gori smatraju da je imati dobar posao najvažniji uslov za srećan lični život.

Takođe, veoma im je važno da žive u zemlji vladavine prava, ali i da se ostvare u ulozi roditelja.

*Koliko su vam sljedeći faktori važni da biste imali srećan lični život?
(Na skali od 1 do 5, 5=veoma je važno, 1=uopšte nije važno)*

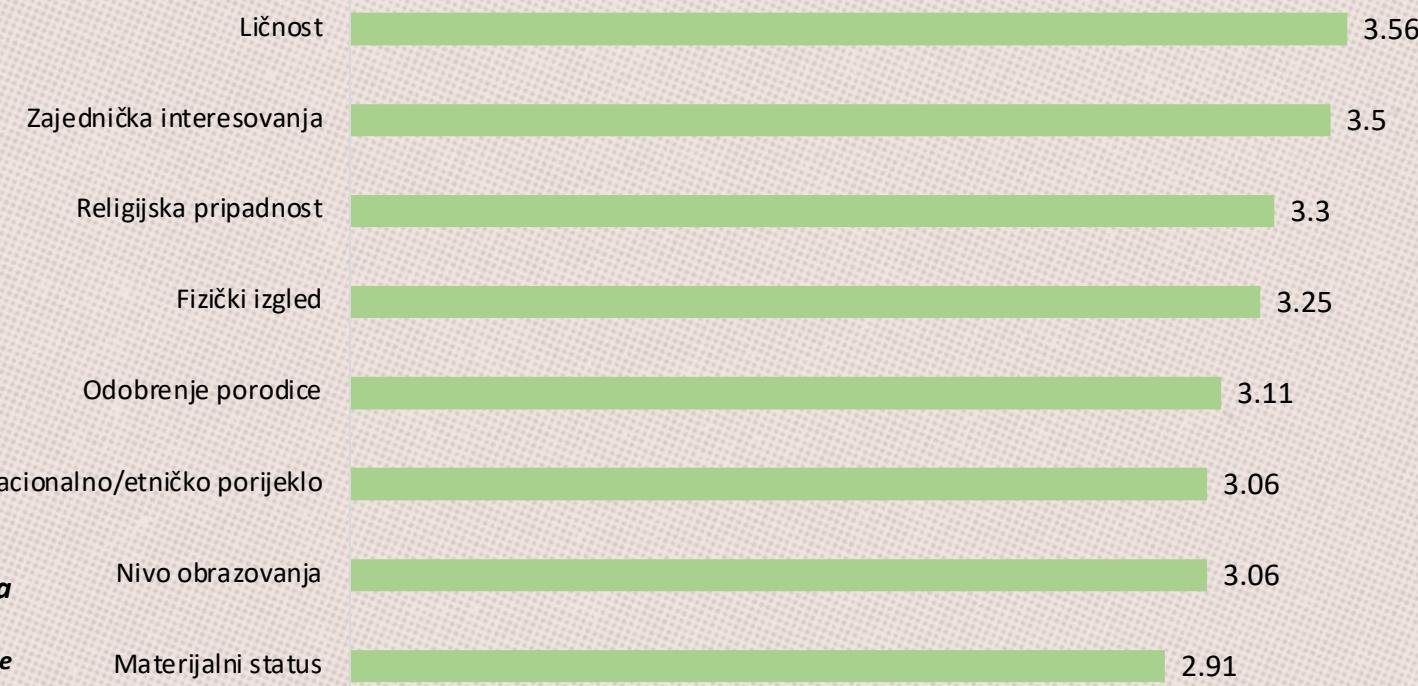

Porodični život

Kakva je neko ličnost, kao i dijeljenje zajedničkih interesovanja, su najvažniji faktori za odabir supružnika kod mladih u Crnoj Gori, dok značajno manje uzimaju u obzir materijalni status. Religijska pripadnost se kristališe kao jedna od ključnih determinanti, a interesantno je da je iznad nekih drugih identitetskih karakteristika, poput nacionalne/etničke pripadnosti.

I act-
I change!

*Koji od sljedećih faktora su vama važni za odabir supružnika/ce?
(Na skali od 1 do 5, 5=veoma je važno, 1=uopšte nije važno)*

Vrijednosti i zadovoljstvo životom

I act-
I change!

Vrijednosti i zadovoljstvo životom

I act-
I change!

Koju od sljedećih vrijednosti najviše cijenite kod drugih ljudi?

Vrijednosti i zadovoljstvo životom

I act-
I change!

U osvrtu na zadovoljstvo određenim segmentima života, mladi u Crnoj Gori su najzadovoljniji porodičnim životom, a u najmanje ekonomskim statusom. Poređenja radi, dok je preko 80% mladih veoma ili prilično zadovoljno svojim porodičnim životom, tek nešto preko polovine te populacije je u istoj mjeri zadovoljno svojim ekonomskim statusom.

Takođe, na skali od 1 do 10, mladih sami procjenjuju nivo svoje sreće prosječno sa 7.68.

U kojoj mjeri ste zadovoljni svojim dosadašnjim životom što se tiče...?

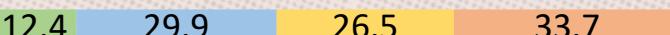
veoma sam zadovoljan

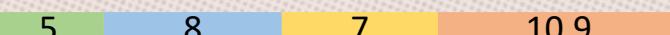
prilično

djelimično

vrlo malo

nimalo

porodičnog života

onoga čime se bavite (zanimanje ili školovanje)

ličnih / intimnih odnosa

ekonomskog statusa

4.17

porodičnog života ličnih / intimnih odnosa

onoga čime se bavite (zanimanje ili školovanje)

ekonomskog statusa

Socijalna distanca i diskriminacija

I act-
I change!

Mladi u Crnoj Gori najveću netoleranciju iskazuju ka zavisnicima od narkotika i alkohola, kao i prema homoseksualnim parovima i HIV pozitivnim licima.

Na drugoj strani, najveći stepen tolerancije pokazuju ka penzionerima, osobama sa oštećenjem vida ili sluha, ili osobama sa fizičkim invaliditetom.

Kako biste se osjećali kada bi se neka od sljedećih osoba ili porodica doselila u vaše susjedstvo, komšiluk?

(na skali od 1 do 5 - 1 - veoma loše, 2 - ne bi mi bilo svejedno, 3- bilo bi mi svejedno, 4 - relativno dobro, 5 - veoma dobro)

Socijalna distanca i diskriminacija

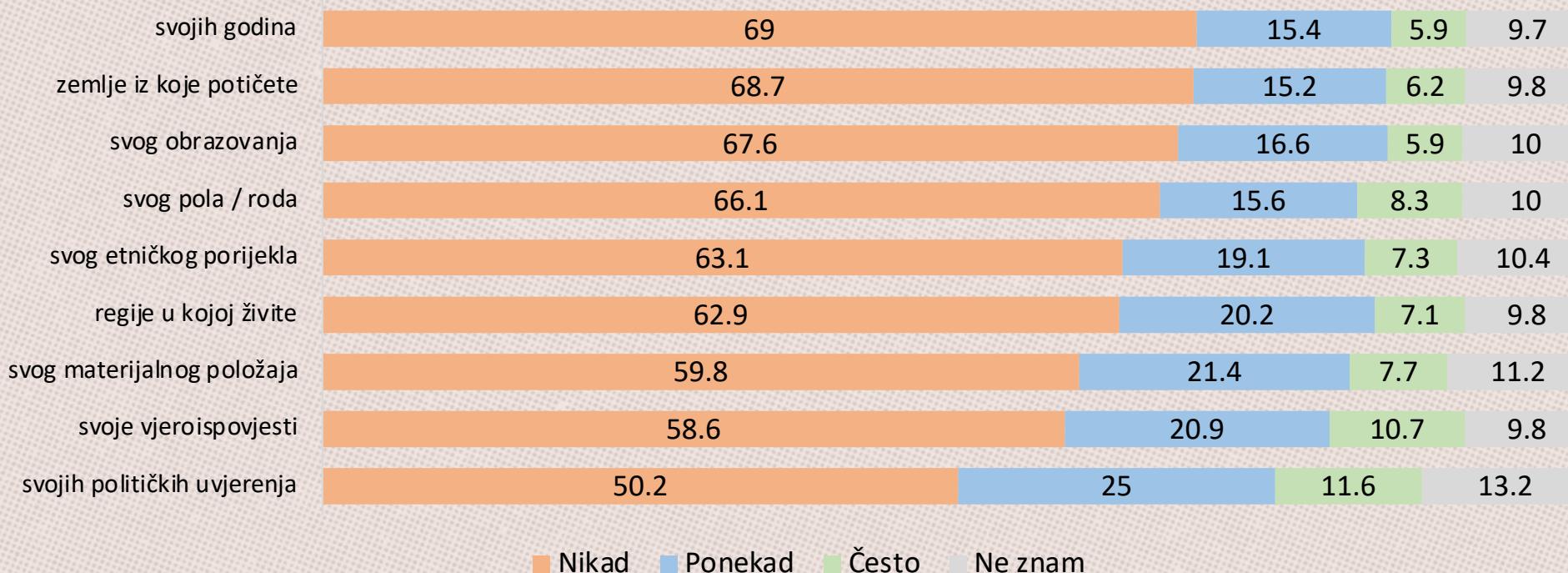
I act-
I change!

Upitani za osjećaj diskriminacije, **36.6%** mladih je izjavilo da su se u izvjesnoj mjeri osjećali diskriminisano zbog svojih političkih uvjerenja, više od **30%** na osnovu svoje vjeroispovjesti, a **29.1%** zbog svog materijalnog položaja.

Više od $\frac{1}{4}$ mladih u Crnoj Gori smatra da doživljava diskriminaciju na osnovu regije u kojoj žive i svog etničkog porijekla.

Da li ste se ikada osjećali diskriminisano zbog neke od sljedećih stvari?

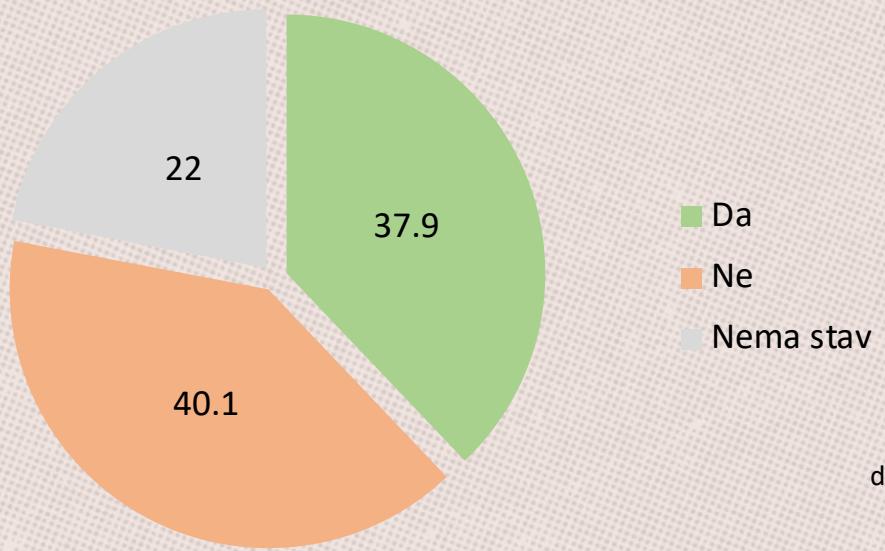

Budućnost

I act-
I change!

Da li imate želju da napustite Crnu Goru?

*Koji je glavni razlog zbog koga bi se odselili iz Crne Gore?
(odgovaraju samo oni koji su odgovorili DA na prethodno pitanje ili 37.9%)*

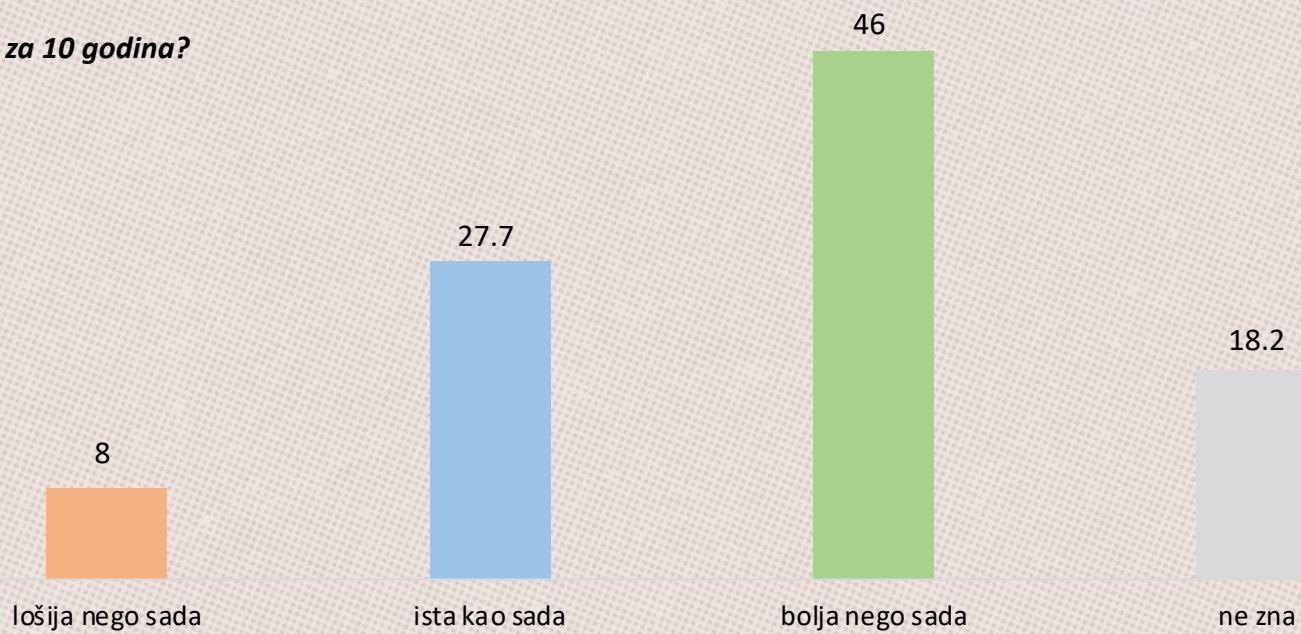

Budućnost

I act-
I change!

Kako uopšteno vidite svoju situaciju za 10 godina?

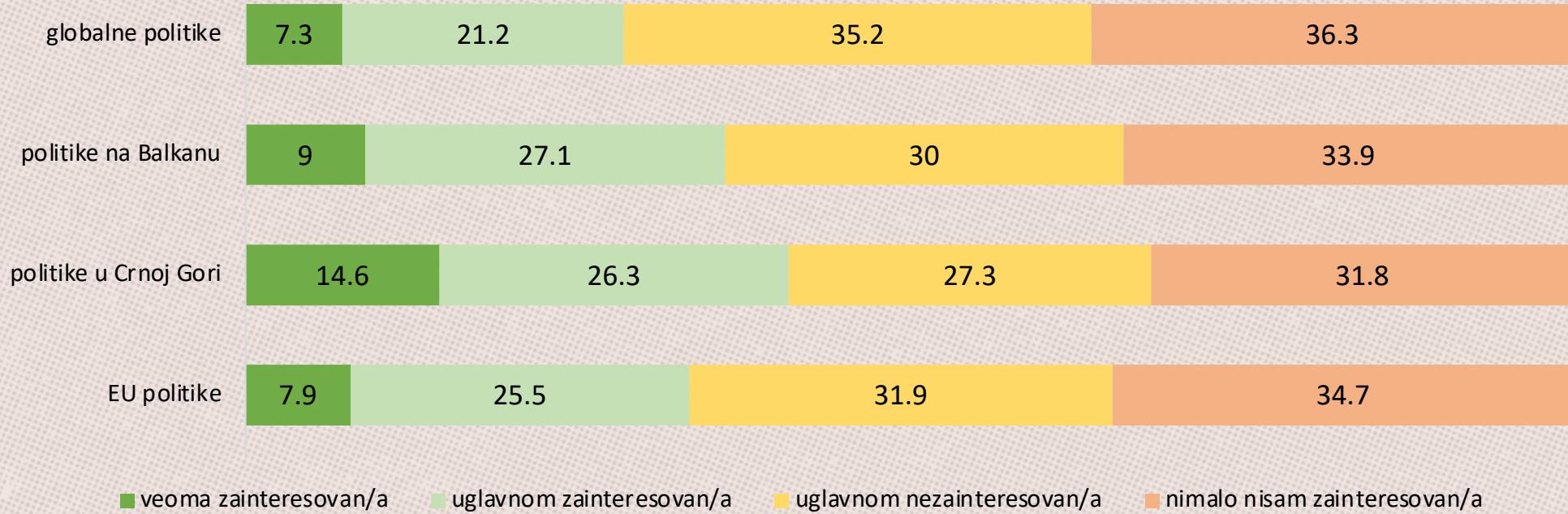
Politika

I act-
I change!

Mladi su relativno nezainteresovani za politička pitanja i političke teme. Stepen velike ili potpune nezainteresovanosti se kreće od preko 70% za globalne teme, 66.6% za EU politike i skoro 64% za političke prilike na Balkanu. **Čak i za politička pitanja iz Crne Gore preovlađuje nezainteresovanost kod skoro 60% mlade populacije Crne Gore.**

Koliko ste lično zainteresovani za politička pitanja i političke teme iz domena:

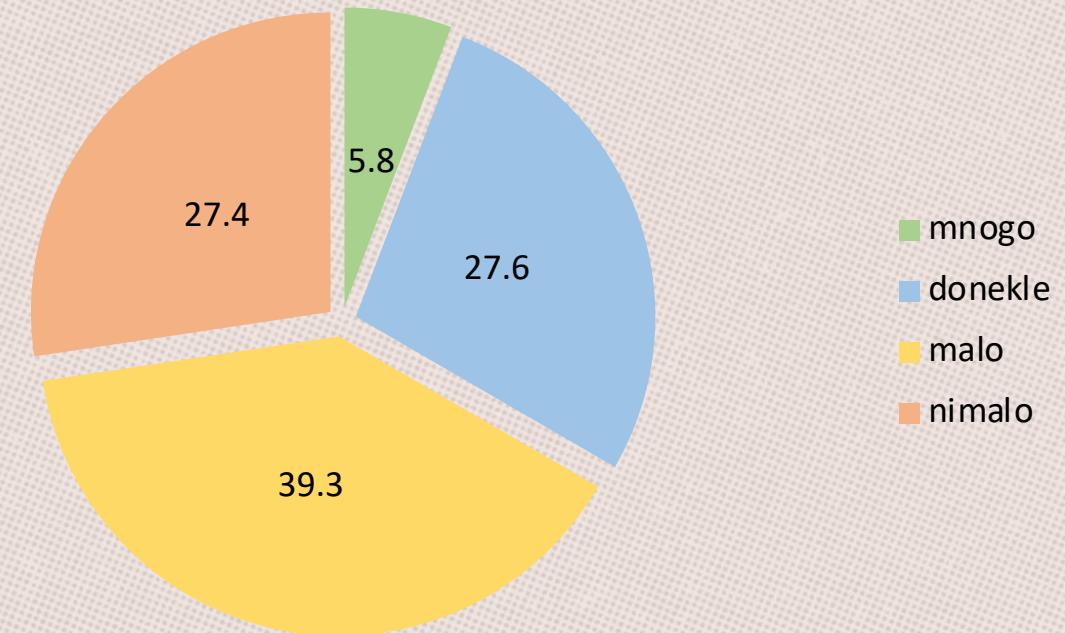
I act-
I change!

Politika

Nezainteresovanost za pitanja iz politike prati i apatija o mogućnostima uticaja na političko odlučivanje. Tako kod 2/3 mladih preovladava mišljenje da njihov glas ili nema ili ima veoma mali uticaj na djelovanje institucija.

*Koliko po vašem mišljenju Vaš glas ima uticaja
(ili bi mogao da ima uticaja) na djelovanje
institucija?*

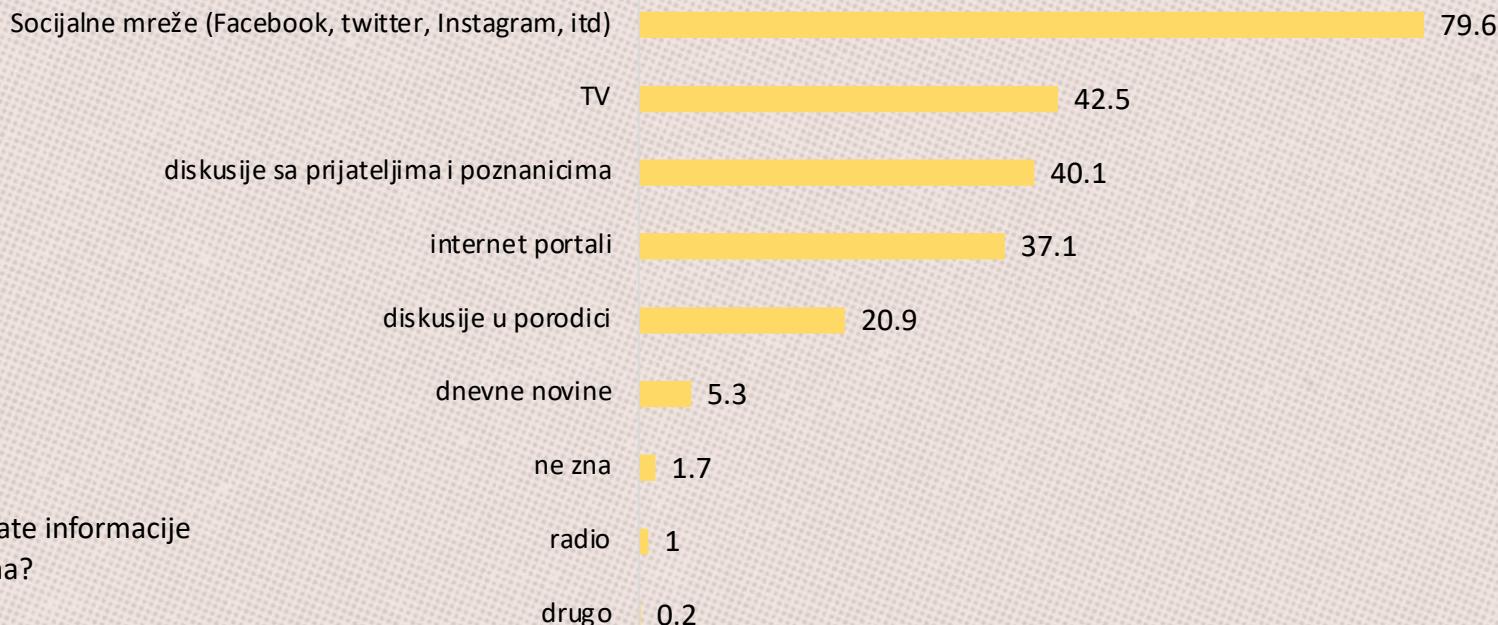

Izvor informacija o političkim zbivanjima

I act-
I change!

Primarni izvor informacija o aktuelnim političkim pitanjima kod mladih su socijalne/društvene mreže, i to za skoro 80% mlađih od 30 godina. Kao dodatne izvore mladi navode i TV, diskusije sa prijateljima i internet portale, ali i diskusije u porodici. Dnevne novine su za mlade nerelevantne i tek 5% iz uzima u obzir kao izvor informacija o politici.

Povjerenje u institucije/organizacije

I act-
I change!

Od institucija, **najveće povjerenje mladih imaju vjerske zajednice, a slijede banke i nevladine organizacije.** Relativno visoko povjerenje ima i **obrazovni sistem i policija.**

Mladi **najmanje vjeruju političkim partijama, ali i ključnim institucijama države,** odnosno Vladi i Skupštini Crne Gore.

Vrlo nisko mjesto po povjerenju kod mladih zauzimaju i mediji.

*U kojoj mjeri imate povjerenja u sljedeće institucije?
(skala od 1 do 4)*

Prioriteti Vlade

I act-
I change!

Mladi u Crnoj Gori smatraju da prioritetni cilj izvršne vlasti treba da bude obezbjeđivanje ljudskih prava i sloboda, a slijede smanjenje nezapošljenosti, ekonomski rast i razvoj, kao i poboljšanje položaja mladih.

Kao oblasti od najmanjeg prioriteta navode jačanje vojne snage i bezbjednosti, kao i duhovni preporod.

Prema Vašem mišljenju, Vlada Crne Gore treba da kao prioritet uzme ostvarenje sljedećih ciljeva?

Društveno-politički izazovi

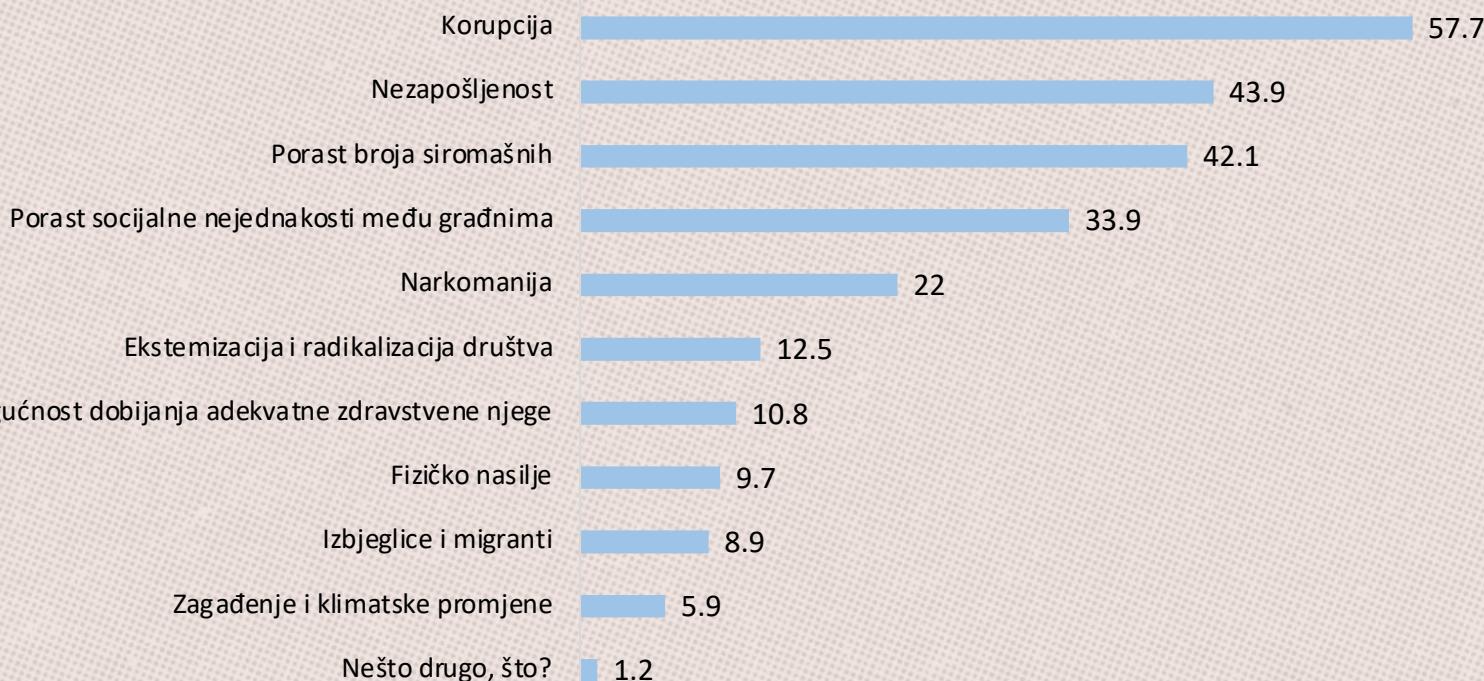
I act-
I change!

Najveći problem mladi prepoznaju u korupciji, a visoko su rangirani i problemi iz ekonomске sfere, kao i oni koji se vežu za socijalnu nejednakost. Brigu kod mladih izazivaju i nezapošljenosti i porast broja siromašnih.

Zagađenje i klimatske promjene su pri dnu briga mladih u Crnoj Gori.

Što su, prema Vašem mišljenju, najveći problemi u Crnoj Gori od kojih strahujete?

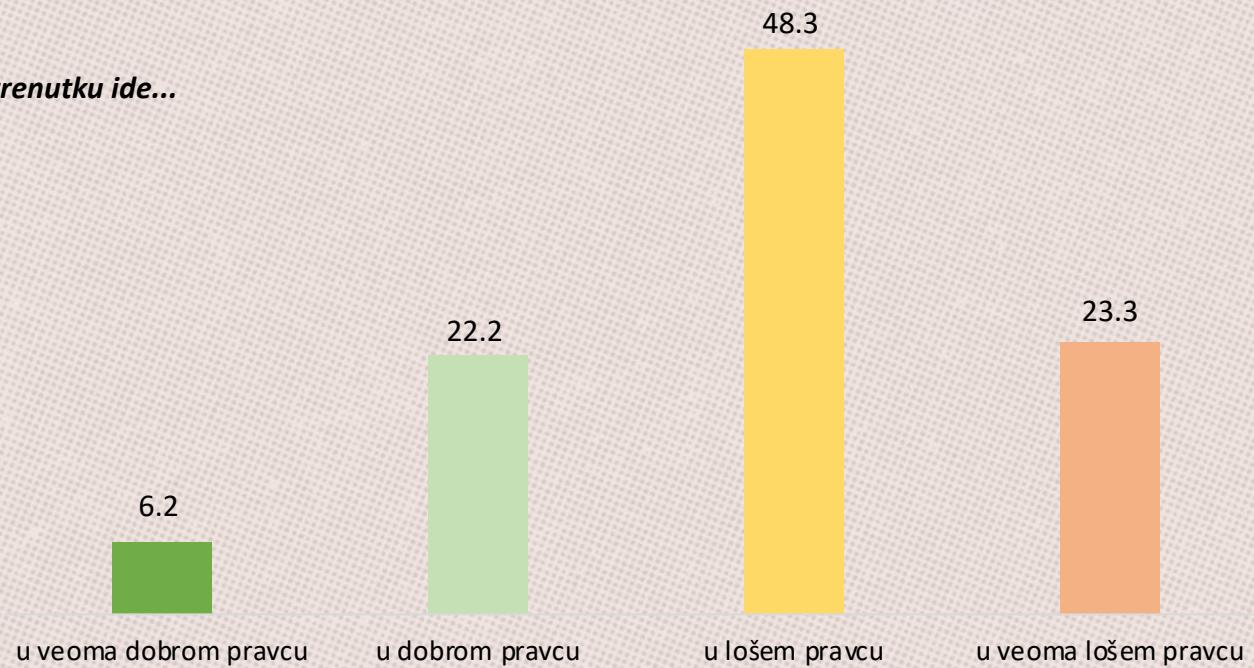
Pravac kretanja države

I act-
I change!

Mladi su pesimistični kad je riječ o pravcu u kojem se država kreće. Kumulativno, 71.6% njih smatra da se Crna Gora kreće u lošem ili veoma lošem pravcu, dok malo više od četvrtine (28.4%) cijeni da je taj pravac dobar ili veoma dobar.

Da li po vašem mišljenju Crna Gora u ovom trenutku ide...

Department of State
United States

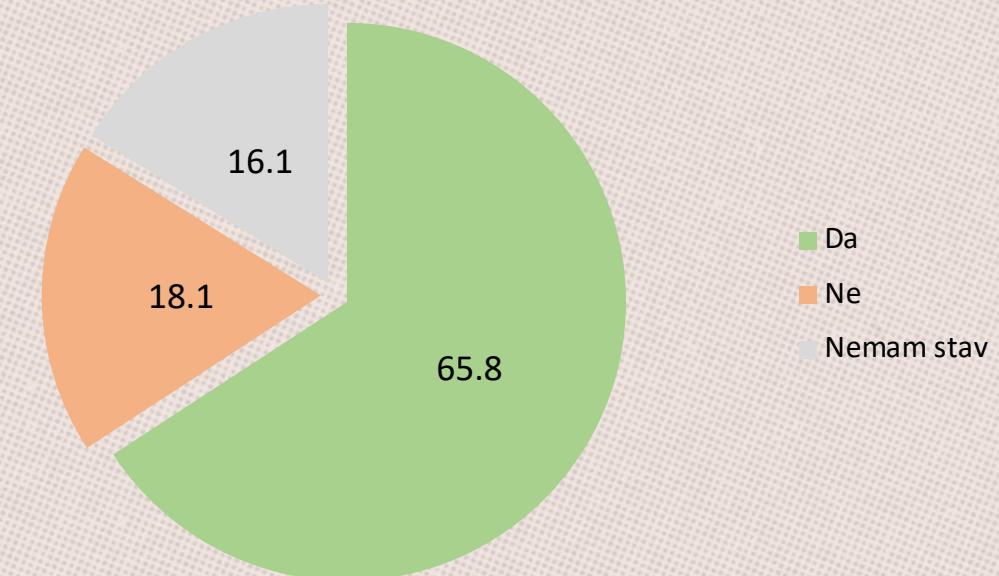
Podrška procesu pristupanja u EU

I act-
I change!

Skoro 66% mladih jasno izražava podršku procesu pristupanja Crne Gore EU. Manje od petine (18%) je onih koji su protiv tog puta, dok trenutno stav o evropskim integracijama Crne Gore nema 16% ove populacije.

Da li podržavate proces pristupanja Crne Gore u članstvo EU ?

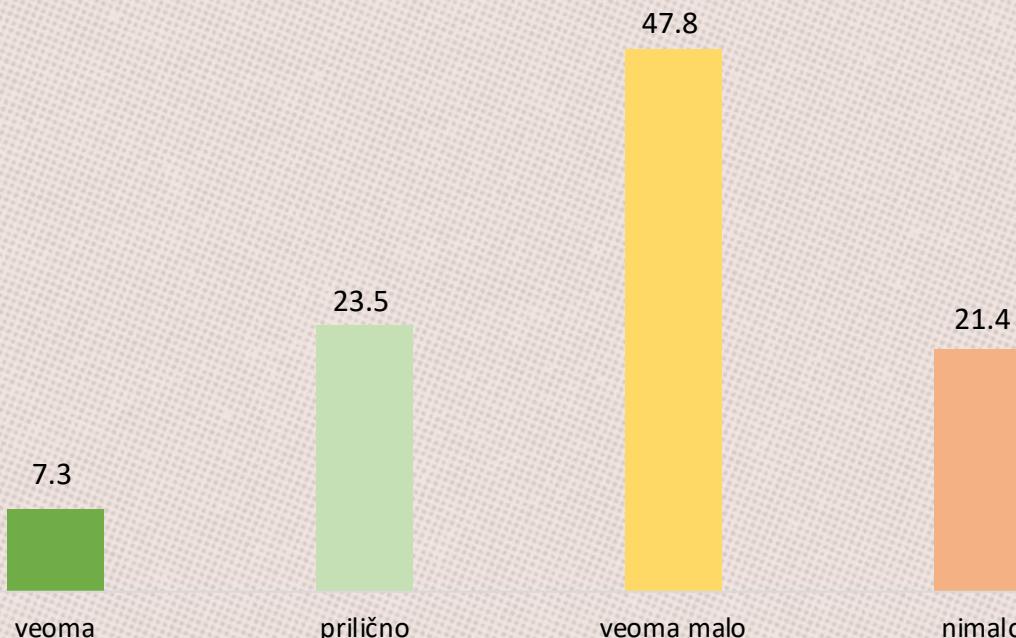
Zastupljenost interesa mladih u politici

Više od 2/3 mladih smatra da su njihovi interesi veoma malo ili da nijesu uopšte zastupljeni u politici, a suprotnog stava je oko 30%.

I act-
I change!

U kojoj mjeri su, prema Vašem mišljenju, interesi mladih zastupljeni u politici u Crnoj Gori danas?

Ovaj projekat finansira Ambasada SAD u Podgorici.
Mišljenja, nalazi, zaključci ili preporuke koji su ovdje iznešeni ne odražavaju nužno stav State Department-a/Vlade SAD.

